

Інформаційна довідка
щодо ратифікованих Верховною Радою України міжнародних угод,
укладених Україною з Республікою Білорусь, Російською Федерацією, а
також у рамках СНД*

Вступ. Згідно з статтею 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Порядок набуття чинності для України міжнародних договорів визначений у Законі України «Про міжнародні договори».

Згода України на обов'язковість для неї міжнародного договору може надаватися шляхом підписання, ратифікації, затвердження, прийняття договору, приєднання до договору, а також іншим шляхом, про який домовилися сторони.

Основна частина. Чинні міжнародні договори підлягають сумлінному дотриманню сторонами відповідно до норм міжнародного права. У разі суттєвого порушення міжнародного договору України іншими його сторонами, якщо виконання договору може зашкодити національним інтересам України, а також в інших випадках, передбачених міжнародним правом, дію такого договору може бути припинено або зупинено в порядку, встановленому статтею 24 Закону України «Про міжнародні договори». Припинення дії міжнародного договору України звільняє Україну від будь-якого зобов'язання щодо виконання договору і не впливає на права, зобов'язання чи правове становище України, що виникли у результаті виконання договору до припинення його дії.

У зв'язку з повномасштабним збройним вторгненням РФ до України міжнародні договори укладені Україною з Республікою Білорусь, Російською Федерацією, а також у рамках СНД можуть нести шкоду національним інтересам України.

Звертаємо увагу, що Україна має право посилатись на докорінну зміну обстановки у відносинах між Україною і Російською Федерацією, враховуючи агресію, що була здійснена Російською Федерацією проти України, яка визнається у Резолюціях ПАРЄ від 10 квітня і 1 липня 2014 року, де засуджується «очевидне, грубе і не виправлене порушення Гельсінкських принципів Російською Федерацією щодо України, у тому числі особливо кричуще порушення суверенітету і територіальної цілісності цієї країни».

У додатку до інформаційної довідки підготовлено перелік міжнародних угод, укладених Україною з Республікою Білорусь, Російською Федерацією, а також у рамках СНД, які є чинними станом на березень 2023 року.

Висновки. На виконання повноважень, встановлених пунктами 5, 32 частини першої статті 85 та частиною першою статті 9 Конституції України, Верховна Рада може прийняти рішення про денонсацію міжнародних договорів України.

Відповідно до Закону України «Про міжнародні договори України» денонсація є одним з видів припинення дії міжнародного договору, тобто втрати міжнародним договором своєї сили за умов, визначених самим міжнародним

договором, або за вольовим рішенням сторін. Вказаний Закон встановлює, що припинення міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, має відбуватись у формі закону України (статті 2, 24 Закону).

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*